

Actieplan Maatschappelijk Verantwoord Inkopen

Aanleiding

Op 8 december 2016 is het manifest MVI ondertekend door de gemeente Geldermalsen. Redenen om dit manifest te tekenen:

- De gemeente heeft een voorbeeldrol.
- Duurzame (gemeentelijke) beleidsdoelen te ondersteunen in inkoop.
- Duurzaamheid beter te verankeren in de organisatie en het inkoopbeleid.
- De ambities concreter vast te leggen, kenbaar te maken en uit te voeren.
- Met andere overheden, bedrijven, maatschappelijke organisaties en burgers samenwerken en daardoor duurzame groei mogelijk te maken.

Een van de afspraken is het maken van een actieplan dat door de organisatie wordt uitgevoerd. Dit actieplan loopt in de periode van 1 juli 2017 tot en met 31 december 2020.

Beoogd effect

- Een actieplan op te stellen. Hierin verbindt de gemeente Geldermalsen zich aan de eigen geformuleerde ambities. Deze ambities zijn uitgewerkt in concrete acties en de uitvoering hiervan te monitoren en openbaar te maken.
- MVI effectief en integraal (inkopers, vak afdeling, budgethouder) te verankeren in de organisatie, ondersteund door de bestuurders.
- Actief deel te nemen in een lerend netwerk, daarmee samenwerking te bevorderen en kennis uit te wisselen.

Hoe zijn we gestart?

In de duurzaamheidsvisie van gemeente Geldermalsen worden wel gemeentelijke beleidsdoelen genoemd, maar MVI gaat verder dan dat.

MVI is niet alleen van inkopers of het inkoopbeleid. Daarom is iedereen uitgenodigd via intranet om deel te nemen aan lunchbijeenkomsten en deze gezamenlijke opdracht uit te werken. De uitnodiging is ook naar de gemeenten Neerijnen en Lingewaal gestuurd.

Belangrijk zijn de persoonlijke ambities en de vakinhoudelijke ambities, op het gebied van duurzaamheid, van de medewerkers. Deze nemen we mee in het proces naar een duurzamere organisatie en hoe we als gemeente meer maatschappelijk verantwoord kunnen inkopen. Daarnaast proberen we met het inkoopbeleid en MVO de juiste verbinding te vinden met de duurzaamheidsvisie van de gemeente.

Wat hebben de lunchbijeenkomsten opgeleverd?

Tot nu zijn er twee bijeenkomsten geweest. De groep collega's bestaat uit 11 personen over de verschillende afdelingen.

- De collega's een toelichting gekregen op het manifest.
- Er wordt al veel gedaan in het kader van duurzaamheid. Dit moet intern gedeeld worden en op een goede manier inzichtelijk gemaakt worden.
- Er zijn voorbeelden met betrekking tot duurzaamheid genoemd. Die zijn onderverdeeld onder de thema's MVI.
- Uit de voorbeelden is daarnaast een schifting gemaakt in relatie tot inkoop, bedrijfsmatigheid en nog nader uit te zoeken voorbeelden hoe met duurzaamheid om te gaan.

Binnen deze werkgroep is de focus voornamelijk gericht naar de thema's Biobased, Circulair en Klimaatbewust.

Maar wat iedere keer terug kwam: *"Begin bij jezelf en geef als organisatie in alles het goede voorbeeld!"*

Actieplan

Dit actieplan krijgt vorm door 3 pijlers binnen de gemeente Geldermalsen.

1. De duurzaamheidsvisie van de gemeente Geldermalsen, Energieneutraal in 2030. In dit document staan de volgende thema's centraal:
 - o Klimaat en energie
 - o Werken en bedrijven
 - o Wonen en leven
 - o Mobiliteit
 - o Duurzaam gedrag
2. Het gemeentelijk inkoopbeleid
Dit wordt aangepast en het Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen krijgt hierin een concretere vorm. De ondertekening van het manifest MVI geeft het inkoopbeleid een stevige basis voor de wijze waarop de gemeente omgaat met duurzaamheid. Binnen Regio Rivierenland gaan we het inkoopbeleid daar waar mogelijk uniformeren. Bij een gezamenlijke inkoop kan er meer resultaat worden behaald op de beleidsdoelen.
3. De uitkomsten van de werkgroep
"Begin bij jezelf en geef als organisatie in alles het goede voorbeeld!"
De focus op de thema's Klimaatbewust, Circulair en Biobased inkopen.

Algemene acties;

De eerste verbeteringen doorvoeren om binnen de organisatie duidelijke afstemming te krijgen. In het vervolg van 2017 wordt een implementatieplan gemaakt door de werkgroep. Het traject met betrekking tot duurzaamheid wordt daarna opgepakt door de werkgroep GIM (zie bullet 7) bij invoering.

- De gemeente Geldermalsen geeft in alles het goede voorbeeld.
 - o Wat wij verwachten van een leverancier, is een gewoonte geworden bij de gemeente.
- Het actieplan maakt onderdeel uit van de nieuw te vormen gemeente West Betuwe. In de werkprocessen, MT's en de gezamenlijke colleges komt dit onderwerp op de agenda.
- De inkoopregistratie is het mandaat vanuit het college om een inkooptraject te starten. Hierin wordt over duurzaamheid gecommuniceerd. De inkoopregistratie is voor 1 september 2017 hierop aangepast.
 - o Extra kolommen toevoegen om over duurzaamheid te rapporteren. Hier vooraf invulling aan geven en thema benoemen.
 - o Bij invulling van de gunning, het resultaat benoemen en de wijze waarop we gaan toetsen.
 - o Waar bekend worden alle inkopen boven de €30.000,- van het jaar ingevuld in de inkoopregistratie.
- Boven de € 30.000,- worden minimaal de duurzaamheidseisen (pianoo.nl) standaard opgenomen in het bestek.
- Inventariseren en communiceren wat er al aan MVI inkopen wordt gedaan. Dit kaderen onder de thema's van het manifest MVI. Dit is gerealiseerd voor 31 december 2017 en wordt bijgehouden door de werkgroep.
Communicatie momenten inplannen, of via intranet.....Vier je feestje.
- Een budget (revolverend fonds) waarin besparingen worden "gestort" om ondersteunend te zijn aan de bedrijfsmatige duurzaamheidsinitiatieven of inkopen. Als voorbeeld: Het budget

elektra van Kuipershof 2 niet terug te laten vloeien naar de algemene middelen, door de besparing van het plaatsen van LED verlichting en een langere vervangingstermijn. Nagaan hoe dit binnen de gemeente West Betuwe opgepakt kan worden.

- In het komende jaar gaat onderzoeken op welke duurzaamheidseisen met uniforme ambitie en gunningscriteria, afgeleid van de gemeentelijke prioriteitsthema's, een concrete invulling geven aan een inkoop. Dit moet leiden tot inkoopgedrag waarin bij iedere inkoop aanvullende duurzaamheidseisen zijn meegenomen en de inkoop gegund wordt op Product Kwaliteits Verhouding (PKV).
 - o In 2018 60%
 - o In 2019 75%
 - o In 2020 90%
- Binnen de gemeentelijke organisatie bewust meer tijd vrijmaken om aan de doelstellingen met betrekking tot duurzaamheid te werken. Dit door nieuw leven in te blazen in de Gemeentelijke Interne Milieuzorg. De groep medewerkers die zich hier mee gaan bezig houden zijn een juiste afspiegeling van de organisatie. Dit krijgt een nadere invulling via *"de routekaart naar 2030"*.

Het inkoopvolume ligt voornamelijk bij de afdeling Ruimtelijk Beheer. Ook binnen het Sociaal Domein wordt het inkoopvolume steeds groter. De grootste resultaten zijn dan ook hier te halen. Uiteraard zijn resultaten ook te behalen naast de inkoop. Dit start met goed voorbeeld gedrag in de bedrijfsmatigheid en bij medewerkers zelf.

Binnen de thema's van het manifest MVI zijn hieronder gericht acties benoemd. De focus voor de gemeente Geldermalsen ligt voornamelijk op de eerste drie thema's.

1. Klimaatbewust inkopen

De gemeente Geldermalsen koopt zijn energieleveringen in regionaal verband in. Het uitgangspunt van de gemeente hierbij is dat alle elektriciteitsleveringen minimaal verduurzaamd zijn met Nederlandse GvO's. Het volume van de leveringen voor gas zijn volledig CO2 gecompenseerd.

- In 2017 wordt onderzocht of de gemeente zich gaat certificeren voor de CO2 prestatieladder.
- In 2018 is een inkoop aangewezen, als pilot, die wordt aanbesteed conform de Green Deal Duurzaam.
- In 2018 de mogelijkheden onderzoeken om de stroom lokaal te verduurzamen, of lokaal/regionaal "groene" stroom te betrekken. De consequenties voor de huidige (regionale) contractafspraken inzichtelijk te maken bij lokale/regionale mogelijkheden.
- Al het gemeentelijk vervoer elektrisch te maken, mits dit toepasbaar is voor de werkzaamheden (vb: bij strooien heeft elektrisch vervoer niet genoeg vermogen).
 - o Bedrijfsauto's
 - o Leerlingen vervoer etc.
 - o Dienstreizen: mogelijkheden van terugdringen dienstreizen en elektrisch rijden onderzoeken.
- Mogelijkheden onderzoeken om duurzame verkeersbewegingen bij woon/werkverkeer te stimuleren.
- In 2022 energie neutrale bedrijfsvoering gerealiseerd hebben (ook alle gemeentelijke panden). Met de GIM organisatie invulling geven aan het stappenplan.
- De gemeente Geldermalsen is in 2030 energie neutraal.

2. Circulair inkopen

In de circulaire economie bestaat afval niet. Met het inkopen proberen we verspilling van grondstoffen tegen gaan. Door herbruikbaarheid van materialen te maximaliseren en/of door middel van recyclen tot een nieuwe grondstof te komen.

Daarnaast wordt er bij inkopen meer gekeken naar de functionele behoefte, het eigendom, de repareer/renoveerbaarheid en hoe verspilling tegen te gaan.

- Bij de facilitaire inkoop en contracten altijd aan de voorkant gaan kijken naar de mogelijkheden om deze producten circulair in te kopen.
- De productgroepen Kantoormeubilair en ICT vanaf 2018 circulair in te kopen. Dit communiceren met de verbonden partijen. De afspraken hierover vast te leggen.
- Duidelijke gunningscriteria opstellen voor het circulair inkopen en dit vast te leggen in het (regionaal) inkoopbeleid.
- Landelijke norm om in 2020 10% circulair in te kopen zien te realiseren.

3. Biobased inkopen

Hier worden producten ingekocht die geheel of gedeeltelijk van hernieuwbare grondstoffen zijn gemaakt, om het gebruik van fossiele grondstoffen terug te dringen.

- Tot 2020 jaarlijks een aanbestedingstraject biobased in te kopen. Dit is wel afhankelijk of dit markttechnisch haalbaar is en de financiële consequenties redelijk zijn.

4. Innovatiegericht inkopen

Als overheid willen wij beschikken over innovaties van de toekomst. Daarnaast kunnen wij de markt stimuleren om innovatieve, duurzame oplossingen te leveren. Dit helpt ons weer om maatschappelijke vraagstukken beter op te lossen en tevens onze publieke taken beter uit te voeren. Hierbij is een consequente en goede marktdialoog noodzakelijk.

- Ieder jaar minimaal een inkoop aanwijzen, waarbij de marktdialoog ver voor de aanbesteding is gestart. Deze aanbesteding niet conform de traditionele bestek vorm op de markt zetten.
- Hierbij het gedachtegoed te hebben dat ook binnen andere aanbestedingen innovatieve en duurzame oplossingen kunnen worden gerealiseerd.
- In 2020 worden minimaal 20% van de leveringen en diensten > € 30.000 en werken > € 100.000 innovatief en niet traditioneel ingekocht.

5. Internationale Sociale Voorwaarden (ISV)

- In 2018 onderzoeken of de gemeente West Betuwe een Fairtrade gemeente kan worden en dit traject naar een Fairtrade gemeente op te starten.
- Bij de productgroep bedrijfskleding vragen hoe de opdrachtnemer invulling geeft aan ISV. Dit kan door middel van een "due diligence" rapport. Anders het gesprek met leverancier aangaan en duidelijke afspraken maken over de verwachtingen en de te zetten stappen, om te komen tot een rapportage.

6. Social Return on Investment (SROI)

Bij de gemeente ligt binnen de inkooptrajecten niet de focus op SROI. De focus ligt bedrijfsmatig op het creëren van Garantiebanen.

Het is voor de gemeente van groot belang om meer duurzame werkplekken te creëren voor mensen met een kwetsbare positie tot de arbeidsmarkt. Daar bij willen we andere bedrijven stimuleren om dit ook te doen. Een middel hierin is de Prestatieladder Sociaal Ondernemen (PSO).

- o Een afweging te maken bij inkoop van diensten en werken binnen de productgroepen, waar mogelijkheden ontstaan voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.
- o Bij de invulling van vacatures binnen de gemeentelijk organisatie, wordt eerst een serieuze afweging gemaakt of dit een mogelijke baan uit de brede doelgroep binnen SROI kan zijn (personen met een afstand tot de arbeidsmarkt).
- o Binnen de gemeente West Betuwe onderzoeken om de certificering PSO te gaan behalen.